

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

МАТЕРІАЛИ
студентської наукової конференції

15-16 травня 2023 року

Том II

Полтава

- для циркуляції повітря між піддонами залишають проміжки не менше 5 см;
- пакети, контейнери, піддони встановлюють в 4–6 яруси на підтоварник.
- підстань від щабеля продукції до стіни має бути не менше 30 см, між стелею та продукцією не менше 50 см, ширина проходу між штабелями – не менше 70 см.

- крім того, для зручності завантаження та розвантаження продукції напроти входу слід залишити вантажний коридор, ширина якого = подвійній ширині контейнера чи піддона, а довжина – подвійній довжині. Тому коли розраховують корисну площу камери, від її ширини та довжини віднімають відстань, що залишають на прохід та проїзд, і отримані величини перемножують [5].

Список використаних джерел:

1. <https://buklib.net/books/25017/>
2. https://otherreferats.allbest.ru/agriculture/00027373_0.html
3. Подпратов Г. І., Скалецька Л. Ф., Сеньков А. М. Технологія зберігання і переробки продукції рослинництва. Практикум. Київ. Вища освіта, 2004. 272с.
4. Скалецька Л. Ф., Духовська Т. М., Сеньков А. М. Технологія зберігання і переробки продукції рослинництва. Практикум. Київ. Вища школа, 1994. 301с.
5. Подпратов Г.І., Рожко В.І., Скалецька Л.Ф. Технологія зберігання та переробки продукції рослинництва: підручник. – К. : Аграрна освіта, 2014. 393 с.

УДК 633.171: 631.5

ОСОБЛИВОСТІ ВИРОЩУВАННЯ ПРОСА ПОСІВНОГО У ПОЛТАВСЬКІЙ ОБЛАСТІ

В.С. Карнаух
viacheslav.karnaikh@st.pdaa.edu.ua

Науковий керівник:
А.В. Баган, к. с.-г. н., доц.

Просо – посухостійка, і навіть жаростійка рослина. В Україні дану культуру сіють пізно, що дає змогу рослинам продуктивно використовувати літні опади. Тому його часто застосовують як страхову культуру для пересіву озимих, а також як пожнивну тих самих озимих.

Просо – найбільш поширена культура серед інших круп'яних культур. Воно цінне своїм пшоном, яке відзначається високими харчовими якостями.

Для проростання насіння проса достатньо 25-34% води від маси насіння. Коренева система здатна засвоювати із ґрунту вологу, доведену, навіть, до мінімального запасу. Будова коренів, стебла та листків проса дозволяє переносити глибоке зневоднення тканин. Транспіраційний коефіцієнт у більшості випадків дорівнює 226-277 одиниць. Критичний період щодо вологи відмічається за 10-12 діб перед викиданням волоті і до масового цвітіння. Недостатня кількість вологи при дозріванні зерна значно впливає на рівень врожайності культури. Його відносять до рослин короткого дня, за реакцією на інтенсивність освітлення просо наближається до кукурудзи та сорго.

Просо має як харчове, так і кормове значення. У складі пшона білок становить 12%, крохмаль – 81% та жир – 3,5%, клітковина – 1-2%. За вмістом білка пшоно подібне до манної і кукурудзяної крупи, переважає ячмінну, гречану та рисову крупи, поступаючись лише вівсяній, яка містить до 16% білка. Також просо має і кормове значення. Зернота каша – практично незамінний корм для курчат, просяне борошно є хорошим кормом. Відходи від переробки проса на пшоно, у складі яких є до 16% білка та багато жиру, – цінний корм для тварин [1].

У Полтавській області ґрунти є порівняно родючими, з середньою забезпеченістю поживними речовинами і близькою до нейтральної реакцією ґрунтового розчину. Просо дуже вимогливе до тепла. Насіння проростає, коли ґрунт прогрівається до температури 7-9 °С, але масове проростання спостерігається лише при температурі вище 15 °С. Якщо температура знижується в період проростання до 9 °С, то сходи з'являються на 15-18 добу, а за оптимальної температури – через 7-9 діб. Окрім того, що просо є вимогливим до тепла, воно ще вимогливе до вологи, і розміщувати його треба на чистих від бур'янів полях, які добре забезпечені вологою. Також слід дотримуватися правильної сівозміни та підібрати оптимального попередника. В умовах Полтавської області (Лісостепу) найкращими попередниками є пшениця озима (тому, що вона залишає поле чисте від бур'янів), а також до оптимальних попередників можна віднести цукровий буряк, картоплю та багаторічні трави.

Важливим агротехнічним заходом для отримання високих врожаїв є правильний обробіток ґрунту. Просо культура хоча і посухостійка, але є чутливою до вологи, тому високі врожаї отримують при достатній кількості вологи. Із шкідників у проса самим загрозливим вважається просяний комарик. Найкращим заходом в боротьбі з шкідниками, а також хворобами є лушення стерні та глибока зяблева оранка.

Якщо попередником є пшениця озима, то обробіток ґрунту починаємо проводити з лушення стерні, що допоможе запобігти висушуванню ґрунту та створює сприятливі умови для нагромадження вологи. Ранньовесняний обробіток ґрунту розпочинаємо з боронування при настанні фізичної стиглості ґрунту під кутом 45 градусів до напрямку оранки.

Перед сівбою проводимо культивуацію безпосередньо в день сівби на глибину загортання насіння для забезпечення оптимальних умов для проростання насіння. Для вирощування проса в Полтавській області краще символічно сіяти сорти полтавської селекції (Полтавське золотисте, Золушка).

Сіють його на глибину 3-5 см (при достатній кількості вологи), а якщо її недостатньо – то глибину загортання збільшують до 5-7 см. Вегетаційний період скоростиглих сортів проса становить 60-80 діб, а пізньостиглих – 100-120 діб. Найбільш високі і стабільні врожаї можна отримати при посіві проса в оптимальні строки. Оптимальна норма висіву насіння при рядковому способі сівби для Полтавської області (Лісостеп) – 3,7-4,0 млн/га (28-30 кг/га).

Підживлюють також просо за достатньої забезпеченості вологи у ґрунті, переважно азотними добривами, які вносять у нормі близько 20 кг/га азоту до виходу рослин у трубку. Якщо не боротися з бур'янами, то урожай може

зменшитися на 10-15%, а при сильній забур'яненості навіть 50%, боротися із бур'янами потрібно у фазі 2-3 листка, тому, що у цей період у кореневої системи дуже низька активність, через це просо краще, а точніше потрібно сіяти на чистих від бур'янів полях. Отже, обробка гербіцидами є основним заходом при вирощуванні проса. Сорти проса полтавської селекції відносяться до скоростиглих, тому їх можна збирати прямим комбайнуванням, коли 100 % зерен дозріли[2-4].

Таким чином, щоб отримати високий врожай та підвищити ефективність його вирощування, краще застосовувати інтенсивну технологію, яка ґрунтується на своєчасному і якісному виконанні всіх технологічних операцій, застосуванні комбінованих агрегатів з метою ресурсозбереження, створенні оптимальних умов росту і розвитку рослин та захист їх від бур'янів, хвороб та шкідників.

Список використаних джерел:

1. Зінченко О.І., Салатенко В.Н., Білоножко М.А. Рослинництво: підручник. К.: Аграрна освіта, 2001. 591 с.

2. Мащенко Ю., Гайденок О. Просо – технології вирощування. URL: <http://agro-business.com.ua/ahrami-kultury/item/19082-proso-tekhnologii-vyroshchuvannia.html>

3. У Полтаві науковці створили одразу два унікальні сорти ультраскоростиглого високоврожайного проса. URL: <https://www.umoloda.kiev.ua/number/3814/188/168232/>

4. Полтавська селекція. URL: <https://tripoli.land.ua/companies/tovaristvo-z-obmezhenoyu-vidpovidalnistyu-poltavska-selektsiya>

5. Шевель В.І. Оцінка фотосинтетичної діяльності проса в умовах південного Степу України

6. Гументик М.Я. Розробка елементів технології вирощування проса прутноподібного «*Panicum virgatum* L.» в умовах Лісостепу України [Електронний ресурс] //Збірник наукових праць Львівського національного аграрного університету 2014.

УДК 633.63:65.018:631.8:631

ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ КАЛІЙНИХ ДОБРИВ ЗА ВИРОЩУВАННЯ БУРЯКІВ ЦУКРОВИХ

*Ю.В. Кириченко,
здобувач вищої освіти СВО Магістр ННІ АСЕ*

*Науковий керівник:
С.В. Філоненко*, к. с.-г. н., доцент
sergii.filonenko@pdaa.edu.ua

Загально відомо, що буряки цукрові в світовому землеробстві вважаються високотехнологічною і досить прибутковою культурою [1]. У нашій країні вони упродовж останніх 150 років були одним з найпотужніших локомотивів економіки сільського господарства, адже їх коренеплоди є єдиною сировиною